

Etusivu>Sinun oikeutesi>Rikoksen uhri>Korvaukset>Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa

Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa

Unkari

Millaisista rikoksista voi saada korvausta valtiolta?

Henkilöön kohdistuvista tahallisista väkivaltarikoksista.

Millaisista vahingoista korvausta voi saada?

Korvausta voi saada (ruumiillisista tai henkisistä) vammoista, joista toipuminen kestää kauemmin kuin kahdeksan päivää.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksen uhrina kuolleen henkilön omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta?

Kyllä. Korvausta voivat rikoksen uhrin lisäksi saada hänen sukulaisensa suoraan alenevassa tai ylenevässä polvessa, uhrin adoptio- tai sijaisvanhemmat tai adoptio- tai kasvattilapset ja uhrin avio- tai avopuoliso, jos he asuivat uhrin kanssa samassa taloudessa rikoksen tapahtumahetkellä. Myös uhrin huollettavat ovat oikeutettuja korvaukseen. Lisäksi korvausta voi saada kuolleen uhrin hautaamisen järjestänyt henkilö.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksesta hengissä selvinneen uhrin omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta tässä tapauksessa?

Kyllä. Uhrin kuolema ei ole edellytys sille, että huollettavat tai muut oikeudenhaltijat voivat saada korvausta.

Voinko saada korvausta, vaikka en ole EU-maan kansalainen?

Kyllä. Uhri voi saada korvausta, jos hän oleskelee EU:ssa laillisesti tai jos hänen on todettu olevan ihmiskaupan uhri.

Voinko hakea korvausta tässä maassa, jossa asun tai josta olen kotoisin (asun tässä maassa tai olen sen kansalainen), vaikka rikos tehtiin toisessa EU-maassa? Voinko hakea korvausta tässä maassa sen maan sijasta, jossa rikos tehtiin? Jos voin, millä edellytyksillä?

Unkarin valtiolta voi hakea korvausta vain Unkarin alueella tapahtuneista rikoksista. Jos rikos on tapahtunut jossakin toisessa EU-maassa, korvaushakemuksen voi jättää Unkarissa. Tällöin Unkarin viranomaiset toimittavat hakemuksen siihen EU-maahan, jossa rikos tehtiin.

Onko tehtävä ensin rikosilmoitus poliisille, ennen kuin voi hakea korvausta?

Kyllä. Korvauksen saamisen ehtona on, että rikoksen johdosta on käynnistetty rikosoikeudellinen menettely.

Onko odotettava mahdollisen poliisi- tai rikostutkinnan tuloksia, ennen kuin voi hakea korvausta?

Ei. Korvausta voi hakea heti kun rikosoikeudellinen menettely on käynnistynyt.

Onko ensin haettava korvausta rikosentekijältä (jos hänet on tunnistettu)?

Korvauksen hakeminen valtiolta ei edellytä oikeusvaateen esittämistä rikosentekijälle.

Voinko saada korvausta, vaikka rikosentekijää ei ole tunnistettu tai tuomittu? Jos voin, mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Kyllä, korvaushakemuksen voi tehdä myös silloin, kun rikosentekijää ei ole tunnistettu tai tuomittu. Myös tällaisissa tapauksissa uhrin on toimitettava asiakirjoja, joista käyvät ilmi vahingon määrä sekä vahingon ja teon välinen syy-yhteys (esim. lasku, kuitti, alustava tarjous tai muu asiakirja).

Onko korvausta haettava johonkin määräaikaan mennessä?

Pääsääntöisesti korvausta voi hakea vuoden kuluessa rikoksesta.

Mitä vahinkoja ja kuluja korvaus kattaa?

Korvaus kattaa esimerkiksi seuraavat:

a) Rikoksen uhrin osalta:

Aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:

vahingosta aiheutuneet terveydenhoitokulut (sairaanhoido – avo- ja sairaalahoito, kuntoutus)

vahingosta aiheutuneet lisätarpeet tai -kulut (mm. huolenpito ja apu, tilapäinen tai jatkuva hoito, pitkäaikainen kuntoutus ja fysioterapia, asuntoon tehtävät muutokset, erityisapuvälineet)

pysyvä vammautuminen (invaliditeetti ja muut pysyvät vammat)

ansionmenetykset hoidon ajalta tai sen jälkeen (myös alentunut ansiokyky tai kyky maksaa elatusapua yms.)

ansiomahdollisuuksien menetykset

vahinkotapahtumaan liittyvistä oikeudenkäyntimenettelyistä aiheutuvat kustannukset (esim. asianajokulut, tuomioistuinmaksut)

korvaus varastetuista tai vahingoittuneista henkilökohtaisista tavaroista

muut aineelliset vahingot.

Psyykkiset vahingot:

uhrin henkinen kipu tai kärsimys.

b) Oikeudenhaltijoiden tai uhrin omaisten osalta:

Aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:

hautauskulut

terveydenhoitokulut (esim. lähiomaisen saama psykoterapia, avo- ja sairaalahoito, kuntoutus)

elatusavun tai ansiomahdollisuuksien menetys.

Psyykkiset vahingot:

omaisten tai huollettavien henkinen taakka tai kärsimys / omaisille maksettava korvaus uhrin kuoltua.

Maksetaanko korvaus kertausmaksuna vai kuukausierinä?

Korvaus voidaan pyytää joko kertausmaksuna tai kuukausierinä.

Millä tavalla oma käyttäytymiseni rikoksen jälkeen, rikosrekisteritietoni tai yhteistyöstä kieltäytyminen korvausmenettelyjen yhteydessä saattaa vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta, ja miten se vaikuttaa korvauksen määrään?

Valtio ei maksa korvausta, jos tuomioistuimen lainvoimaisessa päätöksessä todetaan, että uhrin oma käytös edesauttoi rikosta tai oli sen syynä tai että uhrin lainvastainen toiminta aiheutti vahingon tai myötävaikutti sen syntymiseen. Kun korvausvaatimukseen johtaneesta rikoksesta on käynnistetty rikosoikeudellinen menettely, korvausta ei myönnetä myöskään silloin, jos henkilö kieltäytyy todistamasta tai tekemästä yhteistyötä tai jos siviilikannetta ei ole nostettu. Lisäksi korvausta ei voi saada, jos uhri on korvausvaatimukseen johtaneen rikoksen yhteydessä tai rikoksen johdosta käynnistetyt rikosoikeudellisen menettelyn aikana syyllistynyt johonkin seuraavista rikoksista: väärä ilmianto, viranomaisten harhaanjohtaminen, väärän todistuksen

antaminen, todistajien lahjonta, virallisen menettelyn estäminen ja pakottamisen käyttäminen virallisen menettelyn yhteydessä, vapauttaviin asianhaarojen salaaminen, avunanto ja yllyttäminen, sinetin murtaminen, väkivallan kohdistaminen rikoksentehtäjiin tai tämän sukulaiseen, yleistä vaaraa aiheuttava rikos. Rikoksesta on oltava lainvoimainen tuomioistuimen päätös.

Millä tavalla taloudellinen tilanteeni vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Uhrin ei tarvitse olla vähävarainen saadakseen korvausta valtiolta.

Onko muita kriteerejä, jotka vaikuttavat mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Unkarin lainsäädännössä on määritelty tietyt tapaukset, joissa uhri ei voi saada korvausta. Näin on esimerkiksi silloin, kun uhri on jo saanut korvausta kyseisestä vahingosta tai jos uhri ei ole maksanut valtiolle takaisin lainsäädännön nojalla aiemmin saamaansa taloudellista tukea, vaikka hänen olisi pitänyt tehdä niin.

Miten korvauksen määrä lasketaan?

Rikoksen uhri voi hakea kertausmaksuna maksettavaa käteiskorvausta, joka korvaa kokonaan tai osittain uhrille rikoksesta aiheutuneet taloudelliset menetykset. Kertausmaksuna maksettavan korvauksen määrä on enintään 15 kertaa perusmäärä, joka vuonna 2021 oli 158 168 Unkarin forinttia. Rikoksen uhri voi hakea säännöllisinä maksuerinä maksettavaa korvausta, joka korvaa osittain hänen vakituisten tulojensa menetyksen, jos rikoksen arvioidaan tehneen uhrista työkyvyttömän yli kuuden kuukauden ajaksi.

Säännöllisesti maksettavan korvauksen määrä on 75 prosenttia todistetusta tulojen pienenemisestä, jos uhri on alaikäinen tai muiden huollettavana, ja 50 prosenttia todistetusta tulojen pienenemisestä, jos uhri ei ole muiden huollettavana.

Onko korvauksen määrällä ala- tai ylärajaa?

Korvauksen määrällä ei ole alarajaa. Korvauksen määrä voi olla enintään 15 kertaa perusmäärä, joka vuonna 2021 oli 158 168 Unkarin forinttia. Vuonna 2021 korvausta pystyi siis saamaan enintään 2 372 520 Unkarin forinttia. Säännöllisesti maksettavan korvauksen kuukausittainen enimmäismäärä on perusmäärä eli 158 168 Unkarin forinttia (2021).

Onko minun mainittava korvausvaatimuksen määrä hakemuslomakkeessa? Jos on, onko olemassa ohjeita siitä, miten vaadittu määrä lasketaan, tai muista korvausvaatimukseen liittyvistä näkökohdista?

Vähennetäänkö muualta (esim. työnantajan vakuutuksesta tai yksityisestä vakuutuksesta) mahdollisesti saamieni korvausten määrä viranomaisen tai muun elimen maksamasta korvauksesta?

Vahingon määrä on ilmoitettava hakemuksessa. Mahdollinen muualta saatu määrä on vähennettävä korvauksen määrästä.

Voiko korvauksesta saada ennakkoa? Jos voi, millä edellytyksillä?

Valtio korvaa todistetun vahingon määrän, vaikka korvausta voisi saada myös jostakin muusta lähteestä. Jos uhri saa myöhemmin vahingonkorvausta toisesta lähteestä, hänen on maksettava saamansa tuki takaisin valtiolle toisesta lähteestä saadun korvauksen määrään asti. Näissä tapauksissa uhri on siis saanut valtiolta ennakkokorvausta.

Voinko saada täydentävää tai lisäkorvausta (esim. olosuhteiden muuttumisen tai terveydentilani huononemisen perusteella) sen jälkeen, kun korvaushakemus on ratkaistu?

Ei, korvaus voidaan myöntää vain kerran.

Mitä asiakirjoja hakemukseen on liitettävä?

Todistus rikosoikeudellisen menettelyn käynnistämisestä, jos sellainen on saatavilla (poliisilta, tuomioistuimelta tai syyttäjänvirastosta). Asiakirjat, joista käy ilmi rikoksesta aiheutuneen vahingon määrä sekä syy-yhteys (esim. lasku, kuitti, alustava tarjous tai muu asiakirja).

Veloitetaanko hakemuksen vastaanottamisesta ja käsittelystä hallinnollisia tai muita maksuja?

Ei, hakemuksen jättämisestä ei peritä maksua.

Mikä viranomainen ratkaisee korvaushakemukset (kotimaisissa tapauksissa)?

Valtiolle osoitetut korvaushakemukset käsittelee Budapestin aluehallintovirasto (*Budapest Főváros Kormányhivatala*).

Mihin hakemus lähetetään (kotimaisissa tapauksissa)?

Hakemuksen voi toimittaa avustaville viranomaisille eli uhrien tukipalveluihin minkä tahansa läänin aluehallintovirastossa tai suoraan päättävälle viranomaiselle eli Budapestin aluehallintovirastoon (*Budapest Főváros Kormányhivatala*).

Onko minun oltava läsnä korvaushakemusta ratkaistaessa tai muulloin menettelyn aikana?

Ei.

Kuinka kauan viranomaisen korvauspäätöksen tekeminen kestää (liikimäärin)?

Hakemus on käsiteltävä 60 päivän kuluessa.

Jos olen tyytymätön viranomaisen päätökseen, miten voin riitauttaa sen?

Ensimmäisessä käsittelyasteessa tehtyyn päätökseen voi hakea muutosta käynnistämällä tuomioistuimessa hallinnollisen menettelyn.

Mistä saan tarvittavat lomakkeet ja korvaushakemuksen tekemistä koskevat tiedot?

<http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/aldozatsegito-szolgalat>

Voinko soittaa johonkin palvelunumeroon? Onko jollakin verkkosivustolla ohjeet korvaushakemuksen tekemiseen?

Uhrien auttava puhelin (*Áldozatsegítő Vonal*) toimii ympäri vuorokauden unkarin ja englannin kielillä: 06-80-225-225. Lisätietoja on myös verkkosivustolla <http://www.vansegitseg.hu/>.

Onko korvaushakemuksen tekemiseen mahdollista saada oikeudellista neuvontaa (juristilta)?

Kyllä, sekä paikallisten uhrien tukipalveluiden että uhrien tukikeskusten työntekijät auttavat korvaushakemuksen täyttämässä. Heiltä saa myös oikeudellista neuvontaa yksinkertaisiin tapauksiin. Muissa tapauksissa oikeudellista neuvontaa annetaan oikeusavustusta vuonna 2003 annetun Unkarin lain LXXX nojalla.

Onko olemassa uhrien tukijärjestöä, joka voisi auttaa hakemuksen tekemisessä?

Uhrit voivat saada apua etujensa puolustamiseen kaikista uhrien tukipalvelujen toimipisteistä eli läänien ja Budapestin aluehallintovirastoista ja uhrien tukikeskuksista. Näiden toimipisteiden työntekijät tarjoavat asianomaisille monenlaista käytännön tukea, kuten auttavat hakemusten täyttämässä ja antavat tietoa. Lisäksi uhrit voivat kääntyä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden puoleen (esim. *Fehérgyűri*-järjestö ja Unkarin baptistikirkon avustuspalvelu *Baptista Szeretetszolgálat*).

Päivitetty viimeksi: 03/05/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.